

Pöytäkirja yleisestä kansalaiskokouksesta, joka pidettiin Ahvenanmaan kansankorkeakoululla 6.12.1939 vapaaehtoisen ”Ålands hemvärn”-nimisen aseistetun kodinturvajoukon muodostamiseksi.

Läsnä oli noin 220 henkeä, jotka edustivat useimpia Ahvenanmaan pääsaaren pitäjistä.

§ 1.

Kokouksen avasi Ahvenanmaan kodinturvajoukkojen muodostamisen valmistelua varten 5.12.1939 pidetyn kansalaiskokouksen asettaman komitean puheenjohtaja varatuomari B.J. Palme.

§ 2.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti maaherra Ruben Österberg ja sihteeriksi kutsuttiin maisteri Jan-Erik Eriksson.

§ 3.

Puheenjohtajan kehotuksesta varatuomari B.J. Palme esitteli valmistelukomitean laatiman ehdotuksen Ahvenanmaan kodinturvajoukon muodostamiseksi. Ehdotus kuului seuraavasti:

”Sen jälkeen kun kansalaiskokouksen 5.12.1939 asettama komitea Ahvenanmaan kodinturvajoukon muodostamiseksi oli tässä asiassa samana päivänä kokoontunut asianomaisten Ahvenanmaan siviili- ja sotilasviranomaisten kanssa, komitea voi yhteistyössä mainittujen viranomaisten kanssa täten tuoda lykätylle kokoukselle esille seuraavan ehdotuksen:

Koska maamme on viime marraskuun 30:stä päivästä lukien ollut sodassa Neuvosto-Venäjän kanssa, josta nyt on täysin selvästi käynyt ilmi, että kysymys on elämän ja kuoleman kamppailusta kaiken sen suojelemiseksi, mikä on elämässämme kalleinta: valtakunnan itsenäisyys, vapautemme, uskomme ja kotimme, kuuluu myös jokaisen ahvenanmaalaisen tehdä kaikkensa kotiseutumme menestykselliseksi suojelemiseksi, mistä syystä komitea täten ehdottaa kokoukselle, että Ahvenanmaan maakuntaan perustetaan välittömästi vapaaehtoinen ”Ålands hemvärn” (Ahvenanmaan kodinturvajoukko)-niminen aseistettu suojajoukko .

Kodinturvajoukon tehtävään ja organisointiin liittyen olemme koonneet seuraavia pääkohtia, jotka komitea edellyttää tämän päivän kokouksen yksimielisesti hyväksyvän

1. Kodinturvajoukon tehtävänä on suojella kotiseutua Ahvenanmaalla. Kodinturvajoukko on koossa niin kauan kuin maassa vallitsee sotatila.
2. Kodinturvajoukkoa ei saa määrätä Ahvenanmaan maakunnan rajojen ulkopuolelle.
3. Kodinturvajoukon käsky- ja opetuskieli on ruotsi. Kodinturvajoukkoa kouluttaa ja johtaa Suomen ruotsinkieliseen väestöön kuuluva sotilaspäällystö, ensi sijaisesti Ahvenanmaalla syntyneet tai asuvat reserviupseerit ja alipäällystö.
4. Kodinturvajoukko on alistettu asiaankuuluvalla sotilaspäällikölle.
5. Kodinturvajoukon aseistuksesta ja taloudellisista asioista huolehtii sotilashallinto.

Maarianhaminassa 6. joulukuuta 1939

B.J. Palme.
Albert Jansson.

Viktor Strandfält.
Arthur Nordblom.

Jan-Erik Eriksson.
Carl Skand."

Sen jälkeen kun toimittaja J. Sundblomin tervehdys oli luettu, missä tämä tuki lämpimästi ajatusta Ahvenanmaan kodinturvajoukon muodostamiseksi ja lausui toivomuksen, että komitean ehdotus tulisi yksimielisesti hyväksyä, ilmoitettiin sanan olevan vapaan.

Hetken keskustelun jälkeen kokous hyväksyi yksimielisesti ja suosionosoituksin laaditun komiteaehdotuksen muuttamattomana. Puheenjohtajan kysyessä, vastustaako joku läsnäolevista Ahvenanmaan kodinturvajoukon muodostamista siinä organisatorisessa muodossa, jonka se oli nyt saanut, kukaan ei esittänyt minkäänlaista muistutusta.

§4.

Valmistelevan komitean ehdotuksen siitä, että kolmen hengen keskusvaliokunta ja joka pitäjän vastuuasiamies, tulisivat suojajoukon puolelta johtamaan tarpeellisia käytännön järjestelyitä, kokous hyväksyi yksimielisesti.

Keskusvaliokuntaan valittiin: varatuomari B.J. Palme Maarianhaminasta, kauppias Albert Jansson Saltvikista ja agronomi Arthur Nordblom Sundista.

Vastuuasiamiehiksi jokaiseen kuntaan valittiin

Saltvikiin	Maanviljelijä Carl Johansson,
Jomalaan	Poliisi Valter Häggblom,
Finströmiin	Maanviljelijä Nils Karlsson,
Eckeröön	Kansakoulunopettaja G. Hagnäs,
Maarianhaminaan	Varatuomari B.J. Palme,
Lemlandiin	Kansakoulunopettaja Karl Sjöstrand,
Sundiin	Maanviljelijä Arthur Eriksson,
Hammarlandiin	Kansakoulunopettaja K.G. Granskog (varajäsen Maanviljelijä Alvar Nordström)
Getaan	Poliisi Ruben Jansson (varajäsen E. Dahlblom)
Brändöön	Kansakoulunopettaja Evald Häggblom,
Föglöön	Maapäiväedustaja K.A. Helin.

Keskuskomitea sai tehtäväkseen nimittää omin päin asiamiehet Ahvenanmaan jäljellejääneisiin kuntiin.

§5.

Puheenjohtaja palautti lopuksi mieliin, että kokous on pidetty itsenäisyyspäivänä ja sen päätökset ovat täysin kulkeneet niissä merkeissä, mitä tämä päivä pitää sisällään. Puheenjohtaja kehoitti läsnäolevia nousemaan seisomaan ja antamaan näkyvän osoituksen siitä vastuuntunnosta, joka tänä historiallisena hetkenä on kohonnut esiin Ahvenanmaan kansan sisimmästä. Maaherra muotoili hetken vakavuuden sanoilla: ”Nyt on kysymyksessä maa ja Ahvenanmaa maan sisällä”.

Lopuksi laulettiin yhteislauluna ”Maamme”.

Kokouksen puolesta
Ruben Österberg
Puheenjohtaja.

. Jan-Erik Eriksson.
Sihteeri

Tarkastettu ja hyväksytty:

Viktor Strandfält. Einar Sjöholm.